



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Aliorum insuper Lutheri errorum, ex libertate sua (quam statuit)
manantium, explicatio atq[ue] confutatio: & potissimum æqualitatis
omnium bonorum operum in perfectione. XVI

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER TERTIVS.

modo, quo poenā aeternā peccatis nostris debitā sustulit, eamq; in
 t'palē tantū, cōmutari obtinuit. Proinde q̄ties fit homini à deo pec-
 cator; remissio & cōdonatio: tum uirtute efficacīe passionis Chri-
 sti, ignis aeterni poena (cui peccator erat ante obnoxius) cōmutatur
 in tēporariā, aut in hoc seculo aut in altero perferendā. Superest
 igitur post acceptā à deo peccator; remissionē, adhuc aliqua poe-
 na t'palis: ex diuinā iustitiāe rectitudine, debita illis peccatis, pro q̄
 exoluēda, debet fieri satisfactio: ad integrā poenitētiā agendā. Illius
 aut poenae partē aliquā tollit adimpletio prōpta poenitētiā: per sa-
 cerdotē cui detecta sunt peccata, iniunctae poenitēti. quae nō est à
 quoq; reiiciēda cū sup'cilio aut negligēda: sed cum humilitate atq;
 submissiōe animi libēter suscipiēda, & ocyus peragēda: qm̄ anti-
 dotū est salutare contra uirus mētis inuistū. At quoniā nō est cuiq;
 cōpertū: an opus illud bonum, iniūctū confitēti à sacerdote, aequa-
 lance respondeat illi poenae tēporali debitae, eamq; totā exoluere
 sufficiat. & plarūq; cōtingit, cōpleta ea poenitētiā: adhuc reliquā
 eē aliquā partē illius tēporariā poenae, quae necdū est persoluta. Ad
 circo cōmēdabile est, laudēq; dignū: ultra illā satisfactoriā poenitē-
 tiā sup'addere & alia bona opa, orōnes, eleemosynas aut ieiunia: p
 om̄imoda poenae illius t'palis exolutiōe, utq; cōpleta fiat satisfactio.
 Non igit' iniuriā deo facit: qui bonor; operū obsequijs satisfactio-
 nū pro admissis peccatis exercet & perficit. sed qd' à deo, & per eū
 ab eccl'ia catholica ordinatū est, reuerēter amplectēs & exequens:
 magna ipsum ueneratiōe, honorēq; ingenti prosequitur.

¶ Aliorū insuper Lutheri errorū, ex libertate sua (quā statuit)
 emanantiū: explicatio & confutatio, et potissimū aequalita-
 tis omniū honorū operū: in perfectione. Cap. XVI.

I.



X pestifera itidem suae libertatis, in decimoquarto
 libri huius capite latius explanatae, radice: et hunc
 deducit noxiū ramū Lutherus, circa hunc sui libri
 de uotis monasticis locū, eum qui fidē habet: nullis
 operibus malis damnari posse aut accusari apud de-
 um, cum ait, **C**redentis in Christum nulla sunt tam mala opera: q̄
 eum possunt accusare et damnare. **R**ursum nulla tam bona quae
 possunt eū defendere et saluare. sed omnia opera nostra nos accu-
 sant et damnāt: solius aut Christi nos opera defendunt et saluant.
 Cuius

Cuius qdē dicti prima particula, q̄ sit absona, ueritatēq̄ cōtraria: ostendit Ezechiel propheta, cōtestans impiū cū fecerit iniustitiā, in ea q̄ p̄stiterit: in sua impietate interiturū, & q̄ anima q̄ peccauerit ipsa morietur. Beatus itē Paulus idē declarat: in epistolis suis crebro affirmans, fornicatores, immūdos, fures, rapaces, maledicos: regnū dei nō possessuros. Neq̄ illis proderūt bona Christi opa: ut saluentur. quoniā ea nō cōmunicant nisi ijs: qui fide per dilectionem operante Christo sunt coniuncti, illiq̄ per charitatis glutinū coherent & coadunantur, quādoquidē in extremo iudicij die: dicturū se illis professus est. Amē dico uobis: nescio uos, discedite à me oēs operari iniquitatis. Secunda uero p̄dicta Lutheranae sententiae pars: omnino etiā interimitur & cōuellitur per eiusdem prophetae Ezechielis testimoniū, de iusto in sua iustitia persistente, necnon de impio auertente se à sua iniustitia operanteq̄ iustitiam: q̄ uita uiuet & nō morietur. & per psalmographi ȳbū illud: quo phibet eum qui ingreditur sine macula & opatur iustitiā: habitaturq̄ in tabernaculo domini, & regeturū in mōte sancto eius, quo etiā astruit, illū qui fecerit ea uirtutū opera quae ante descripsit: non commo-
 tendū in aeternū. Quā absurdum autem sit illud Lutheri dictum continuo subiunctum, omnia opera nostra esse peccata: in primi libri uicesimo septimo capite, satis superq̄ est ostēsum. ¶ Præterea ex eadem dissoluta libertate: Iudaeorū ac Turcarum, immo quorumnis ueræ fidei expertium mores ac ritus permittit Christianis Lutherus: cū eodem in loco ait. Potest Christianus omnium hominum leges, ritus, mores obseruare, & sese eis accommodare: modo non sint aduersus diuina mandata, nec in eis fiduciam conscientiae ponat. Quod si ita, ut his uerbis asserit Lutherus, se haberet: liceret & nunc uiris Christianis suscipere circūcisionē, celebratēq̄ septimo q̄q̄ die hebdomadae sabbatū, & decima quarta luna primi Iudaeorū mēsis manducare ritu Hebraico agnū paschalē, & in uniuersum totā Hebraeorū legem instaurare: modo spes & fiducia in eis nō collocaret, q̄ essent necessaria ad salutē. Nihil em̄ horum diuino præcepto in euāgelio expresso, legit esse prohibitū. Sed q̄ usque adeo fuerit amens & imposanimi: ut ita sentiat? cū altisonā Pauli tubā audiat: Galatis clare intonantē. Sic itē cū dimini: Christus uobis nihil proderit, nec non in diuersis suarum epistolarum locis:

Ezechi. 8

1. Corin. 6

Gala. 5

Ephē. 5

Matth. 7

Psalm. 114

II.

»

»

»

Gala. 5

Philip. 3

Coloss. 2

cis:

Actu. 17

cis: observationem rituum legalium cum magna inclamatione omnino damnantem quando etiam in apostolorum concilio intelligat, circa principium nascentis ecclesiae esse decretum: quod non esset quicquam oneris Mosaicae legis, credentibus in Christum imponendum: nisi abstinentia à suffocato & sanguine. Prædictum autem Lutheri uerbum: totam Moysi legem resuscitat atque reuocat in usum, quinimmo & Saracenicis ritus, Turcarumque abominations & sacrilegia: Christianos impune exercere posse definit. Quo certe nihil execrabilius: aut magis detestandum. Non est enim conuentio Christi ad Belial: neque societas luci ad tenebras, prohibetque nos diuinus apostolus ducere iugum cum infidelibus: & aliam quam cum eis sacrificiorum aut rituum communicationem habere. Quæ enim participatio (inquit) iustitiæ cum iniquitate? aut que pars fidelis cum infideli? quis autem consensus templo dei cum idolis? Omitto, quod id ipsum, sine graui scandalo proximi fieri non posset: nam obseruatio illa ritus Machometici aut Iudaici: uideretur quædam illius legis approbatio & Christianismi abnegatio.

2. Corin. 6

- III. ¶ In sup, ex eadē effræta libertate sua; Luther⁹ bonorū omnium æqualitatem, quantum ad dignitatem & gradum, cum Iouiniano astruit: cuius hac in parte est assecla, cum ait. Vna uita melior est super alias: quod coram hominibus, non coram deo uerum est. Prærogatiuam itidem aureolæ quæ uirginitati assignatur, tanquam nugas & mendacia ad fallendum concinnata subsannat: his uerbis. Prærogatiuæ aureolæ, & id genus nugæ, quæ prædicantur, quibus alliciantur ad uirginitatem Christiani: quid sunt nisi meræ fantasmæ mendacia, quibus ad superbiam & corrupendam conscientiam uirginitatem concitantur? Beatum quoque patrem Hieronymum, quod contra Iouinianum agens uirginitatem nuptiis pertulerit: indignis incessit contumeliis, amarisque respergit conuiuiis, cum inquit, Fertur uir sanctus (quod nemo negare potest) impetu & seruore humano, & nimio studio obsequendi amicis: & in primis suæ Eustochio, magisque premit Iouinianum autoritate quam solida eruditione. Id quod probat parum consideratus ardor corrigendi undique testimonia scripturarum, congrua & incongrua, magno ludibrio futurus: si parisi authoritatis antagonistam sortitus fuisset. Nam eos locos quos principes habet, in quibus cardinem uictoriae

Lutherus
in sanctū
Hieronymū
obla.
trans.

uictoriae locat: torquet, ne dicam deprauat. Deinde subiungit. »
 Quis scit (inquit) si Hieronymus hac parte fuerit unus illorum: de » Ezechl. 14
 quibus in Ezechiele dicit dominus. Propheta cum errauerit & »
 mendacium locutus fuerit: ego dominus qui decepi prophetam i- »
 stum. Hæc Lutherus. Audistis candidi lectores rabulam ipsum et »
 blateronem: in sanctissimum iuxta ac doctissimum uirum Hiero- »
 nyinum tartareo rictu (uti quondam Cerberus, ut ferunt fabu- »
 læ, in Hercule) oblatrantem: uerbaq; non modo relatu sed & au- »
 ditu indigna, plena probrorum & contumeliarum euomentem.
 Et mihi certe hanc (siqua est) culpam condonari impensius oro:
 quod huiusmodi uerba, perpetuo damnanda silentio, hic in auras
 protulerim. Quod tamen eo factum est animo: ut ex illis tanquam
 aperto quodam argumento cognoscant omnes, quàm contume-
 liosus est in patres orthodoxos, lucida ecclesiæ luminaria, solidasq;
 bases Lutherus: ubi suæ repugnant sententiæ. Quoniã enim Iou-
 uinianum (in cuius uerba iurauit hac in parte Lutherus) telis suis a-
 cutissimis confodit Hieronymus: id illi maxime dolet. eoq; demũ
 uesaniæ ipsum perpellit: ut eo in opere & errasse Hieronymũ, &
 scripsisse mendacia atq; deceptum fuisse, plane affirmet. Sed indi-
 gna sunt profecto quæ refellantur, ea uerba: in ipsum fidei sanctæ
 propugnaculum, malleum hæreticorum, uallumq; ecclesiæ fortissi-
 mum ei aculata: ut tela imbellia sine ictu & mucrone, in murũ ada-
 mantinum uibrata. ¶ Cæterum ad hanc omnimodam operũ æ-
 qualitatem destruendam, nuptiarũq; cum uirginitate æquiparati-
 onẽ: unus sufficit agonithetes & athleta facer, ipse Hieronymus
 (qui dente Theonino tantaq; mordacitate à Luthero impetitur)
 in luculento illo opere: quod in Iouinianum duobus libris absolu-
 tissime elaborauit. Iisdẽ nanq; telis, & Lutherus affectator Iouini-
 ani: penitus traiectus confosusq; iacet. Enim uero in primo operis
 illius libro, & scripturarũ testimonijs & secularis literaturæ copio-
 sis exemplis, contra primam Iouiniani propositionem demonstrat
 beatus Hieronymus: uirginitatem nuptijs, dignitate & merito p-
 ferri, singularemq; ipsius prerogatiuã luculenter adaperit. de qua
 etiam infra, capite uicesimonono: nonnihil pro loci oportunitate
 sumus dicturi. In secundo uero libro, contra quartam & extremã
 Iouiniani propositionem ostendit idem: inter opera bona, gradus
 quosdam

III.

Hieronymus
in Iouinianũ

LIBER TERTIVS

quosdam esse ponendos & distinctiones, quantum ad dignitatem
 & precium, de quo nūc obiter etiam aliquid subiiciemus. ¶ Sane
 id ipsum, inæqualitatem inquam & discretionem quandam digni-
 tatis inter opera bona, diuersaq; uitæ electorum genera esse astruē-
 dam: ostendit in primis trifariam diuersus ille fructus, centesimus,
 sexagesimus atq; tricesimus, quem attulit semen iactum in terram
 bonam: secundum euāgelicā parabolam. Nemp̄e centesimus fru-
 ctus, iuxta beati Hieronymi sententiam, in ipso pene uestibulo pri-
 mi libri contra Iouinianum expressam: uirginali respōdet gradui,
 sexagesimus: uiduali, tricesimusq; nuptiali. Et ipsa inæqualitatis in
 illis numeris, centenariō, sexagenariō & trigenariō proportio: triū
 illorū statū in dignitate & meritis dissimilitudinē arguit. ¶ Desi-
 gnat idem: & illud Christi uerbum ad suos discipulos apud Ioānē.
 In domo patris mei mansiōes multæ sunt. Quippe p̄ has multipli-
 ces mansiōes: diuersa insinuāt præmia, in regno cælesti electis di-
 stribuenda: & non nisi diuersis inæqualibusq; operibus & meritis,
 secundum diuinæ iustitiæ rectitudinē, respondentia. ¶ Exprimi-
 tūdem eandem sententiam, & illud apud Lucam uerbum domini.
 parabolicum: quod unius seruorum mna, decem mnas acquisiuit,
 alterius autem: solummodo quinq; quibus & diuersa data sunt præ-
 mia: secundum consimilem operum in ipsa inæqualitate proportio-
 nem. Ille namq; super decem ciuitates constitutus est princeps: hic
 uero, super quinq;. Sed nonne hæc ipsa parabola: diuersitatē et im-
 paritatem bonorum operum, dilucide loquitur? ¶ Accedit his, et il-
 lud beati Pauli uerbum ad Corinthios: de ædificantibus supra fun-
 damētum illud unum quod est Christus, quod alius superædificat
 aurum, alius argentum: et alius lapides preciosos. Per quos indicā-
 tur, qui diuersa faciunt opera bona: dignitate et qualitate disparia.
 Haud aliter quā aurū, argentū et lapides preciosi, magnam quidē
 habent præcij dignitatem: quodam tamen gradu et ordine distin-
 ctam. ¶ Consonat iisdē: et illud eiusdem apostoli dictum. Alia cla-
 ritas solis, alia lunæ, et alia stellarū: et stella à stella differt in clarita-
 te; sic et resurrectio mortuorum. Sed unde hæc cōsurgit diuersitas
 gloriæ in resurrectione iustorum: nisi ob diuersitatē bonorum ope-
 rum in hac uita peractorum: ut qui excellentiora fecerint: conferā-
 tur claritati solari, qui mediocritia: lunari, qui uero inferiora: stellarū
 splendori.

splendori. ¶ Ipse quoque altisonus Christi præco euangelicæq; tuba
Paulus, qui plus omnibus laborauit, & ab Hierusalem usque ad Il-
 lyricum repleuit loca omnia euangelio Christi: nonne perfectiora
 habuit & præstantiora opera, ijs qui non tantum impenderunt la-
 boris ad annunciandum mundo Christum: aut qui nullum subie-
 runt prædicandi euangelij laborem: cum in Daniele scriptum sit:
 quod qui ad iustitiam erudierint multos, fulgebunt quasi stellæ in
 perpetuas æternitates. ¶ Quis etiam suæ mentis compos inficiari
 ausit, opus martyrij longe esse præstantius cæteris operibus bonis
 minus arduis: cum dictum sit à domino: quod maiorem charitatē
 nemo habet, quàm ut animam suam ponat quis pro amicis suis.
Hæc paucis perstricta sunt: contra hanc pestiferā Lutheri de ope-
 rum honorū æqualitate assertionē. Quæ qui uoluerit amplius im-
 probatam perspicere: ad liquidum beati patris Hieronymi fontem
 sã monstratū appropere, & de uiua illius aqua pleno cratere hau-
 riat fluenta sanæ doctrinæ.

¶ Monasticū institutū, sacræ scripturæ athuoritati haud
 quaq̃ aduersari: & in bonis opibus homines etiã deo coa-
 gentes esse, nec solū passiuè se habere. **Cap. XVII.**



Septima Lutheri obiectio. Institutio monastica re-
 pugnat authoritati sacrarum literarum: potissimū
 illi quam beatus Paulus scribit ad Timotheum, ta-
 xans peruersam aliquorum doctrinam prohiben-
 tium nubere, & abstinere à cibis quos deus creauit
 ad percipiendum cum gratiarum actione, fidelibus. Hanc au-
 tem doctrinam (inquit) sequuntur monasticæ uitæ cultores: indu-
 centes cælibatum & abstinentiam à carnibus, & ita prohiben-
 tes nuptias: docentes que abstinere à cibis, humano generi in u-
 sum à deo concessis. Aduersatur etiam obseruatio monachalis: il-
 li uerbo beati Pauli ad Colossenses. Nemo uos iudicet in cibo aut
 in potu, aut in parte diei festi, aut neomeniæ aut sabbatorum: quæ
 sunt umbra futurorum. Et paulo post eodem loco. Si ergo mortui
 estis cum Christo ab elementis huius mundi: quid adhuc tanquã
 uiuentes mundo decernitis? Ne tetigeritis, neq; gustaueritis: neq;
 contrectaueritis, quæ sunt omnia in interitum ipso usu, secundū p-
 cepta & doctrinas hominum: quæ sunt rationem quidē habentia

V 2 sapientiæ

X.
1. Corin. 15
Roma. 15

Danie. 12.

XI.

Ioan. 15.

I.

1. Timo 4

I.

Coloss. 2